

Strategi

Grön och robust stad

Sammanfattningsrapport 2023

Miljö- och klimatprogrammets strategier ska genom bred samverkan, både inom staden och med omgivande samhälle, utveckla nya lösningar och arbetssätt för att påskynda omställningen och öka Göteborgs Stads kapacitet att nå miljömålen.

Detta är en rapport som redovisar ett urval av det arbete som skett inom strategin, från programstart hösten 2021 fram till oktober 2023.

Planera för en grön och robust stad

Strategin handlar om biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Vi ska lyfta fram den blågröna infrastrukturen som en strukturerande och självklar del av stadsplaneringen. Det handlar om att skynda på arbetet med att tillvarata och utveckla andelen stadsgrönska, blågröna strukturer och ekosystemtjänster. Det handlar också om att med hjälp av naturbaserade lösningar förbereda och anpassa staden för klimatförändringar och extrema väder såsom ändrade temperaturer, högre flöden och skyfall samt höjd havsvattennivå.

För att nå det övergripande målet om hög biologisk mångfald måste vi kunna värdera biologisk mångfald, blågröna strukturer och ekosystemtjänster på samma sätt som annan infrastruktur.

Arbetet inkluderar hela staden. Det innebär att alla skeden i stadsutvecklingen omfattas, från tidig planering till drift och underhåll.

Inriktningar

En grön och robust stad är en förutsättning för att kunna säkerställa andra viktiga frågor som klimatomställning, klimatanpassning samt arbete för en jämlik stad. För att nå dit krävs inte bara tekniska lösningar och innovationer utan också att vi arbetar på delvis nya sätt med bättre samverkan och utbyte mellan olika aktörer inom området.

Det kommer också att krävas en omställning av hur vi ser på och prioriterar dessa frågor i relation till andra frågor i stadsutvecklingen. Vi måste bli bättre på att både lyfta och tydliggöra värdet av biologisk mångfald och ekosystemtjänster i stadsutvecklingen, från strategisk planering till drift och underhåll. Frågorna behöver ta mer plats och ges en högre status.

Strategin har identifierat följande utmaningar som avgörande att möta om vi ska lyckas öka takten i arbetet med att nå målen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Styrning och strategi

Det saknas en helhetssyn i arbetet med de blågröna frågorna och hur de kopplas till övriga frågor i stadsutvecklingen. Staden har idag de övergripande styrande dokument som behövs för att arbeta för en grön och robust stad, exempelvis översiktsplan och grönplan som båda är tydliga med vilken riktning vi ska ta. Utmaningen ligger snarare i tillämpning, styrning och prioritering i det efterföljande arbetet när de övergripande strategierna ska omsättas till verklighet. Om vi ska kunna nå målen om hög biologisk mångfald och tillgång till ekosystemtjänster behöver vi bli bättre på att styra mot och prioritera de lösningar som i praktiken leder till en mer grön och robust stad. Det

Miljömål i fokus

- » Göteborgs Stad sköter och skyddar arters livsmiljöer så att naturvärdena utvecklas
- » Göteborgs Stad ökar den biologiska mångfalden i stadsmiljön
- » Göteborgs Stad säkrar tillgången till grönområden och nyttjar ekosystemtjänster

Organisering

Ansvar för att driva och samordna strategin Planera för en grön och robust stad ligger hos Stadsbyggnadsnämnden. Men arbetet behöver ske på många ställen, både inom och utanför stadens organisation.

Till strategiarbetet finns även en grupp med nyckelaktörer bestående av främst stadsmiljöförvaltningen, exploateringsförvaltningen, stadsfastighetsförvaltningen, miljöförvaltningen, kretslopp och vatten, Business Region Göteborg, Älvstranden AB samt Framtiden AB.

Nyckelaktörerna deltar med analys, planering och prioritering av strategins arbete och har ett stort ansvar i utförandet av det arbete som strategin pekar ut.

innebär exempelvis att frågorna måste prioriteras högt när det finns målkonflikter eller utmaningar med ytor och platstillgång i stadsutvecklingen.

Inriktningar för strategin:

- » Gemensamt ta fram samlade riktlinjer för hur de blågröna frågorna ska få genomslag samt harmonisera och samordna de riktlinjer som finns.
- » Arbeta mer aktivt med stadens strategiska markinnehav och ställa tydligare krav på ekosystemtjänster och biologisk mångfald i framför allt markanvisningar och markförsäljningar.

Ekonomi och värdering

Det är avgörande att blågröna ytor blir högre prioriterade. Idag finns det underförstått en prioritet som gynnar trafik och annan traditionell infrastruktur. Att bredda hur vi ser på ekonomi och värdering i stadsutvecklingen är en viktig åtgärd och framgångsfaktor för att stärka de blågröna frågorna. Detta behöver utforskas och utvecklas vidare.

Inriktningar för strategin:

- » Räkna och visa på samhällsekonomiska konsekvenser och värden tidigt i stadsutvecklingsprocesserna och på så sätt även visa de åtgärder som ger stora värden för Göteborg och dess invånare.
- » Synliggöra gröna och blåa värden, för det som redan finns och det som ska skapas i stadsutvecklingsprojekt. För att kunna väga förvaltningsekonomi mot investeringar och kostnader.
- » Utveckla en värderingsmodell. Det behövs även andra sätt att kunna värdera biologisk mångfald och ekosystemtjänster i stadsutvecklingen än enbart ekonomiska.

Verktyg och arbetssätt

I staden finns en stor mängd arbetssätt, verktyg och projekt, vilka alla bidrar till arbetet med att stärka och förbättra hanteringen av de gröna och blåa frågorna. Det är viktigt att detta arbete fortsätter men det behövs mer om vi ska nå miljömålen. Det är viktigt att hitta arbetssätt som möjliggör arbete på lämplig geografisk och funktionell nivå. Det ökar tydligheten i vilka förutsättningar som finns, hur blågröna strukturer påverkas och kan utvecklas. Sammantaget ger det bättre beslutsunderlag.

Det är viktigt att vi kan visualisera och synliggöra värdena av biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Dessa värden och tjänster som ofta är osynliga och som tas för givet kan med pedagogiska visualiseringar bli tydliga och begripliga, både för de som arbetar med stadsutveckling men inte har expertkunskap och för beslutsfattare.

Inriktningar för strategin:

- » Arbeta mer aktivt med erfarenhetsåterföring och uppföljning av det som gjorts, analysera vad som behöver göras bättre framåt och bli bättre på att återkoppla mellan skeden i stadsutvecklingsprocessen.

- » Utveckla pedagogiska och funktionella visualiseringsverktyg.
- » Utveckla analyser och verktyg för kartering av blågröna strukturer. Det kan handla om att definiera vad en grön infrastruktur faktiskt är eller analysera var i staden vi har viktiga ekologiska samband idag eller där de behöver stärkas.
- » Samordna verktygen och utvärdera användningen av dem gemensamt samt koppla samman och underlätta användningen mellan skedena i stadsutvecklingen

Resurser och kompetens

För att höja status och prioritering av de blågröna frågorna behöver vi skapa en bättre förståelse och kunskap kring dem. Mycket av lösningarna ligger i att stärka prioriteten av frågorna i stadens arbete och organisation och flera av de lösningar som redan presenteras i övriga utmaningar är viktiga delar även i detta arbete.

Inriktningar för strategin:

- » Ökad dialog med ledning och beslutsfattare kring blågröna frågor
- » Generell kunskapshöjning inom biologisk mångfald och ekosystemtjänster.
- » Stärka tillgången till specialister i olika skeden där den idag är underbemannad.

Plan framåt

Vi har en färdplan för strategiarbetet som utgör grunden för det fortsatta arbetet. Det är vår gemensamma överenskommelse om de utmaningar och de utvecklingsmöjligheter som finns, hur vi ska ta oss an dem och hur det fortsatta gemensamma arbetet med strategin ska bedrivas.

För att konkretisera vad som görs och när det görs, finns ett årshjul för arbete med strategin. Syftet är att skapa förutsägbarhet i strategiarbetet och möjliggöra ett arbetssätt som ger bästa möjliga förutsättningar för genomförande av identifierade åtgärder. I årshjulet jobbar vi med nulägesanalys, omvärldsspaning, åtgärdslista och handlingsplan. Vi behöver jobba på många områden för att stärka frågorna som strategin arbetar och därmed öka takten miljömålsarbetet.

Strategin

Samordningsansvarig nämnd/styrelse:

Stadsbyggnadsnämnden

Samordnare:

Martin Knappe och Anna Svensson, stadsbyggnadsförvaltningen.

Involverade förvaltningar och bolag:

Stadsmiljöförvaltningen, exploateringsförvaltningen, stadsfastighetsförvaltningen, miljöförvaltningen, exploateringsförvaltningen, kretslopp och vatten, Business region Göteborg, Älvstranden AB samt Framtiden AB.

Strategisamordnare Martin Knappe och Anna Svensson

Kontakt

Telefon:
031-365 00 00 (Göteborgs Stads kontaktcenter)

E-post:
goteborg@goteborg.se